

Čj. R 19-28/2002

V Brně dne 19. 8. 2002

V řízení o rozkladu proti rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ze dne 2. 4. 2002 č.j. S 50/02-882/02-VOI ve věci určení podle § 7 odst. 2 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů, zda předložené dohody:

1. Hlavní rámcová smlouva o bankovním registru klientských informací uzavřená mezi CBCB - Czech Banking Credit Bureau, a.s., CCB - Czech Credit Bureau, a.s., GE Capital Bank, a.s., Českou spořitelnou, a.s., Komerční bankou, a.s., Československou obchodní bankou, a.s., Bank Austria Creditanstalt Czech Republic, a.s., Aspekt Kilcullen s.r.o., CENTRALE RISCHI FINANZIARIA CRIF S.p.A. a TRANS UNION INTERNATIONAL, INC. dne 22. 9. 2001, ve znění Dodatku č. 1 ze dne 2. 10. 2001;
2. Smlouva o službách uzavřená mezi CBCB - Czech Banking Credit Bureau, a.s. a CCB - Czech Credit Bureau, a.s. dne 12. 11. 2001;
3. Smlouva o zpracování údajů uzavřená mezi CBCB - Czech Banking Credit Bureau, a.s. a HVB Bank Czech Republic a.s. dne 12. 11. 2001;
4. Smlouva o zpracování údajů uzavřená mezi CBCB - Czech Banking Credit Bureau, a.s. a Českou spořitelnou, a.s. dne 9. 11. 2001;
5. Smlouva o zpracování údajů uzavřená mezi CBCB - Czech Banking Credit Bureau, a.s. a GE Capital Bank, a.s. dne 16. 11. 2001;
6. Smlouva o zpracování údajů uzavřená mezi CBCB - Czech Banking Credit Bureau, a.s. a Komerční bankou, a.s. dne 8. 11. 2001;
7. Smlouva o zpracování údajů uzavřená mezi CBCB - Czech Banking Credit Bureau, a.s. a Československou obchodní bankou, a.s. dne 16. 11. 2001;
8. Smlouva o outsourcingu uzavřená mezi CCB - Czech Credit Bureau, a.s. a CENTRALE RISCHI FINANZIARIA CRIF S.p.A. dne 19. 11. 2001

podléhají zákazu podle § 3 až 6 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů, který podali účastníci řízení: **CBCB – Czech Banking Credit Bureau, a.s.**, IČ 26 19 96 96, se sídlem Sokolovská č.p. 192, č.o. 79, PSČ 180 00, Praha 8

(sídlo zapsané v obchodním rejstříku: Víta Nejedlého 509/15, PSČ 130 00, Praha 3), **CCB – Czech Credit Bureau, a.s.**, IČ 26 21 22 42, se sídlem Sokolovská č.p. 192, č.o. 79, PSČ 180 00, Praha 8 (sídlo zapsané v obchodním rejstříku: Víta Nejedlého 509/15, PSČ 130 00, Praha 3), **GE Capital Bank, a.s.**, IČ 25 67 27 20, se sídlem Hybernská 18, PSČ 110 00, Praha 1, **Česká spořitelna, a.s.**, IČ 45 24 47 82, se sídlem Praha 4, Olbrachtova 1929/62, **Komerční banka, a.s.**, IČ 45 31 70 54, se sídlem Na Příkopě 33, č.p. 969, PSČ 114 07, Praha 1, **Československá obchodní banka, a.s.**, IČ 00 00 13 50, se sídlem Na Příkopě 854/14, Praha 1 – Nové Město, **HVB Bank Czech Republik a.s.**, IČ 64 94 82 42, se sídlem nám. Republiky 3a, č.p. 2090, PSČ 110 00, Praha 1, **Aspekt Kilcullen s.r.o.**, IČ 61 85 74 41, se sídlem Mikulandská 10, Praha 1, **CENTRALE RISCHI FINANZIARIA CRIF S.p.A.**, se sídlem Via Lame 15, 40122 Bologna, Itálie, a **TRANS UNION INTERNATIONAL, INC.**, se sídlem 555 West Adams, Chicago, Illinois, 60661, USA, ve správním řízení zastoupeni JUDr. Pavlem Dejlem, LL.M., Ph.D., advokátem v advokátní kanceláři Kocián Šolc a Balašík, se sídlem Jindřišská 34, 110 00 Praha 1, jsem podle ustanovení § 59 odst. 2 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů, na návrh zvláštní komise ustavené podle § 61 odst. 2 téhož zákona,

r o z h o d l

takto:

Rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ze dne ze dne 2. 4. 2002 č.j. S 50/02-882/02-VOI, ve výrokové části **m ě n í m** takto:

Určuje se, že dohoda účastníků řízení GE Capital Bank, a.s., Česká spořitelna, a.s., Komerční banka, a.s., Československá obchodní banka, a.s. a HVB Bank Czech Republik a.s., podle níž cena za Úvěrovou zprávu pro banky, jež nejsou akcionáři společnosti CBCB - Czech Banking Credit Bureau, a.s., a pro banky, jež se stanou účastníky smlouvy po dni nabytí její účinnosti, bude v průměru o 15% vyšší než průměrná cena za Úvěrovou zprávu pro účastníky smlouvy, jak je obsažena v článku 4.8.2 a v příloze č. 8 Hlavní rámcové smlouvy o Bankovním registru klientských informací, podléhá zákazu dohod narušujících soutěž dle § 3 až § 6 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů.

O d ů v o d n ě n í

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „Úřad“) vydal dne 2. 4. 2002 rozhodnutí čj. S 50/02-882/02-VOI, v jehož výroku deklaroval, že dohoda účastníků řízení upravující povinnost bank získávat souhlas klientů se zpracováním jejich osobních údajů a sankce za porušení této povinnosti obsažená v čl. 4.2.4, 4.2.5, 4.2.8. písmeno c), 4.8.1, v souvislosti s čl. 13.1.3 Hlavní rámcové smlouvy o Bankovním registru klientských informací, v čl. 6 Přílohy č. 6 předložených smluv, a v čl. 12.1, 12.2 a 13.4 písmeno c) Smluv o zpracování údajů mezi CBCB- Czech Banking Credit Bureau, a.s. a Československou obchodní bankou, a.s., CBCB- Czech Banking Credit Bureau, a.s. a Českou spořitelnou, a.s., CBCB- Czech Banking Credit Bureau, a.s. a GE Capital Bank, a.s., CBCB- Czech Banking Credit Bureau, a.s. a HVB Bank Czech Republic a.s., CBCB- Czech Banking Credit Bureau, a.s. a Komerční bankou, a.s., a dohoda účastníků řízení o rozdílné ceně za Úvěrovou zprávu pro banky, budoucí členy Bankovního registru klientských informací a banky, jež nejsou akcionáři společnosti CBCB- Czech Banking Credit Bureau, a.s. (dále též jen „CBCB, a.s.“),

obsažená v čl. 4.8.2 a v příloze č. 8 Hlavní rámcové smlouvy o Bankovním registru klientských informací, podléhají zákazu dohod narušujících soutěž dle § 3 až § 6 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů.

Proti tomuto rozhodnutí podal účastník řízení včas rozklad. Správní orgán rozhodující v prvním stupni neshledal důvody pro postup podle ustanovení § 57 odst. 1 správního řádu a v souladu s ust. § 57 odst. 2 správního řádu věc postoupil k rozhodnutí orgánu rozhodujícímu o rozkladu.

Podle ustanovení § 59 odst. 1 správního řádu jsem tedy napadené rozhodnutí přezkoumal v celém rozsahu, když nejprve jsem se zaměřil na základní principy, věcnou podstatu a z ní vyplývající materiální stránku možných protisoutěžních dopadů systému smluv, které byly Úřadu předloženy, abych mohl následně uvážit o jednotlivých námitkách obsažených v rozkladu a napadené rozhodnutí komplexně posoudit. Úřad sice správně zjistil, na jakých úrovních trhu se jednotliví členové dohody nacházejí, a to včetně jejich tržního podílu, a současně zjistil i vzájemné vztahy všech členů systému smluv, které byly Úřadu k posouzení předloženy. Pochybil však při právním hodnocení těchto poznatků. Při posuzování případu bylo třeba vycházet ze skutečnosti, že předložené smlouvy obsahují v první řadě dohodu bank, které jsou účastníky řízení, týkající se jejich záměru provozovat bankovní registr klientských informací pro svoji bankovní činnost. Dále bylo třeba zohlednit účel, k němuž jsou zpracovávány informace určeny, zohlednit trh bankovních produktů, kterých se předložené smlouvy týkají a na kterém se jejich uzavření primárně projeví, a to vše v kontextu s činností, kterou se má úvěrový registr dle smlouvy zabývat.

Základní smlouvou, která celý systém vzájemné spolupráce jednotlivých bank v horizontální linii upravuje a na kterou další jednotlivé dílčí smlouvy včetně smluv se třetími osobami navazují, je Hlavní rámcová smlouva ze dne 22. 9. 2001. Celý systém těchto smluv tak v soutěžním smyslu ve skutečnosti představuje horizontální dohodu mezi jednotlivými bankami, které jsou vůči sobě jinak ve vztahu konkurenčním, jež upravuje základní podmínky spolupráce a vytváří právní rámec pro možnost uzavření dalších smluv, jež je třeba s ohledem na značně složitou technickou a organizační stránku celé spolupráce podle Hlavní rámcové smlouvy pro její efektivní realizaci uzavřít. Spolupráce mezi jednotlivými bankami na horizontální úrovni, vyplývající z Hlavní rámcové smlouvy, je tak zajišťována prostřednictvím systému navazujících smluv, které jsou uzavírány se soutěžiteli, jež vyvíjejí svoji soutěžní aktivitu na jiných trzích. Tyto navazující smlouvy tak fakticky Hlavní rámcovou smlouvu pouze provádějí a jsou tak toliko nástrojem realizace horizontální spolupráce jednotlivých bank. Jednotlivé banky, které jsou účastníky řízení, mohly spolupráci podle Hlavní rámcové smlouvy realizovat mnoha odlišnými způsoby; zvolený způsob její realizace prostřednictvím samostatných specializovaných subjektů, které k těmto jednotlivým bankám nejsou ve vztahu horizontálním, však na horizontálním charakteru celé spolupráce nic nemění. Na CBCB, a.s. je třeba nahlížet jako na společný podnik kooperativního charakteru, založený na základě konsensu jednotlivých bank, jehož předmětem činnosti je zpracování údajů o bonitě a důvěryhodnosti fyzických osob zejména pro své mateřské společnosti – tedy pro tyto banky, a který takto vykonává jen funkci koordinátora soutěžního chování nadále samostatných a nezávislých soutěžitelů.

Vzhledem ke zjevně horizontálnímu charakteru dohody mezi bankovními subjekty – účastníky řízení obsažené v Hlavní rámcové smlouvě ze dne 22. 9. 2001 ve znění Dodatku č. 1 ze dne 2. 10. 2001, jak jsem ji popsal shora, tato dohoda nemůže být pro její řádné posouzení z pohledu veřejného soutěžního práva zastřena navazujícím systémem jiných než

horizontálních dohod zasahujících na jiné trhy, jež horizontální spoluprací bank nejsou nijak ovlivněny. Relevantní trh, na kterém dochází k realizaci spolupráce a který tak systémem smluv může být dotčen, je třeba z věcného hlediska vymezit jako trh poskytování služeb spočívajících ve výměně informací o bonitě a důvěryhodnosti osob při poskytování úvěrů soukromým osobám a podnikatelské a veřejné sféře. Výměna informací využívaných při hlavní činnosti bank je zcela samostatnou činností, avšak přímo navazující na hlavní činnost bank. Tato činnost, úzce zaměřená na získávání informací o klientech ve vztahu k eliminaci možných rizik při poskytování úvěrů, není zastupitelná s žádnou jinou činností bank ani nebankovních subjektů, neplní stejnou funkci jako žádná z jiných činností a není využívána ke stejnému nebo obdobnému účelu. Takto přesněji vymezený trh rovněž zohledňuje vzájemnou souvislost původně samostatně vymezených trhů.

Uvedené vymezení relevantního trhu není rovněž v rozporu s rozhodovací praxí Evropské komise, která ve svém rozhodnutí z 24. 6. 1996 IV/34.607 ve věci Banque Nationale de Paris – Dresdner Bank (OJ L 188, 27/07/1996 s. 0037 – 0046), ohledně definice relevantního trhu v oblasti finančních služeb konstatovala, že bankovní a jiné finanční služby se tradičně dělí do tří hlavních kategorií na retailové bankovní služby, wholesalové bankovní služby pro podnikatele a právnické osoby a činnosti týkající se finančních trhů (OJ No C 114, 6. 5. 1995, s. 6, OJ No C 293, 8. 11. 1995, s. 8), přičemž každá z těchto tří kategorií zahrnuje velké množství různých činností a služeb, které při nedostatečné zaměnitelnosti služby nebo výrobku s jinými, zakládají samostatné relevantní trhy výrobků nebo služeb (OJ No C 231, 12. 9. 1986, s. 2).

V této souvislosti zároveň připouštím existenci účastníky řízení vymezeného relevantního trhu poskytování služeb centralizovaného zpracování údajů, pouze však jako trhu, na němž působí subjekty technicky zajišťující provoz a poskytování služeb bankovního registru klientských informací, tj. CBCB, a.s., resp. CCB – Czech Credit Bureau, a.s. Tento trh však není relevantním trhem při posouzení dohod zejména obsažených v Hlavní rámcové smlouvě a na tuto základní smlouvu navazujících.

Přezkoumal jsem rovněž časové a geografické vymezení relevantního trhu a zjistil jsem, že posouzení Úřadu odpovídá zjištěným skutečnostem a s tímto vymezením se tak ztotožňuji.

Ve světle skutečností, jež je třeba považovat za rozhodující pro řádné posouzení systému spolupráce jednotlivých bank, jak jsou popsány shora, jsem přezkoumal závěry Úřadu ohledně postavení stran dohody na trhu, a konstatuji, že Úřad správně uvedl, že postavení bankovních subjektů – účastníků řízení je na zmíněných trzích výrazně vyšší než 50%, jedná-li se o pět nejvýznamnějších bank na trhu v České republice.

Dále jsem se zabýval posouzením obsahu všech předložených smluv, a to z pohledu materiální způsobilosti narušit ve svém kontextu hospodářskou soutěž. Pokud jde o ujednání obsažené v čl. 4.8.2. o tom, že cena za Úvěrovou zprávu pro banky, jež nejsou akcionáři CBCB, a.s., bude v průměru o 15% vyšší než průměrná cena za Úvěrovou zprávu pro banky - smluvní strany, a pokud některá z bank přestane být akcionářem CBCB, a.s., bude od prvního dne měsíce následujícího po převodu akcií CBCB, a.s. platit cenu za Úvěrovou zprávu podle tohoto čl. 4.8.2, přičemž cena za Úvěrovou zprávu pro banku, která se stane smluvní stranou této smlouvy po dni nabytí její účinnosti, bude stanovena na základě stejných zásad jako cena pro banky, které nejsou akcionáři CBCB, a.s., ve spojení s Přílohou č. 8 Hlavní rámcové smlouvy, která upravuje cenový model CBCB, a.s., konstatuji, že nepochybně představuje

dohodu zakázanou podle § 3 odst. 1 zákona. Ujednání čl. 4.8.2. ve spojení s Přílohou č. 8 Hlavní rámcové smlouvy je způsobilé přivodit protisoutěžní dopady ve formě narušení hospodářské soutěže na příslušném relevantním trhu, a to právě tím, že nepřiměřeně ztěžuje vstup nových soutěžitelů na takový trh. Konstatuji, že v důsledku uzavření takové dohody, i s přihlédnutím ke společnému tržnímu podílu jejich účastníků, by mohlo dojít ke snížení počtu soutěžitelů na trhu. Konstatuji však, že Úřad v rámci svých úvah obsažených v odůvodnění napadeného rozhodnutí, jimiž dokládá závěr o tom, že dohoda podléhá zákazu podle § 3 až 6 zákona, nesprávně kvalifikoval toto zákonem zakázané ujednání, označil-li jej za dohodu zakázanou ve smyslu ust. § 3 odst. 2 písmeno e) zákona. Neztotožňuji se se závěrem Úřadu, že dohoda podléhá zákazu podle § 3 až 6 zákona z toho důvodu, že by ji bylo možno kvalifikovat jako dohodu obsahující ujednání o uplatnění rozdílných podmínek vůči jednotlivým soutěžitelům při shodném nebo srovnatelném plnění, jimiž jsou někteří soutěžitelé v hospodářské soutěži znevýhodněni, ale mám zato, že jde o dohodu podléhající zákazu ve smyslu ust. § 3 odst. 2 písmeno a) zákona, neboť jde o ujednání o přímém určení ceny. Následkem této dohody soutěžitelů na horizontální úrovni může být přinejmenším ovlivnění účastníků dohody při jejich samostatném podnikatelském rozhodování. Zákon proto podobné praktiky, jimiž dochází k fixaci cen („price fixing“) zakazuje. Uzavřením dohody bankovních subjektů o ceně za Úvěrovou zprávu by došlo k narušení hospodářské soutěže v cenové oblasti.

Přezkoumal jsem dále první část výroku napadeného rozhodnutí, kde Úřad deklaroval, že dohoda účastníků řízení upravující povinnost bank získávat souhlas klientů se zpracováním jejich osobních údajů a sankce za porušení této povinnosti podléhá zákazu dohod narušujících soutěž dle § 3 až § 6 zákona, a konstatuji, že možnost případného udělení sankce za nesplnění povinnosti je natolik zmírněna dalšími podmínkami, že narušení soutěže nelze z uvedeného ujednání fakticky dovodit. U této dohody tak postrádám základní materiální podmínku, jíž je alespoň způsobilost narušit hospodářskou soutěž ve smyslu § 3 odst. 1 zákona. Napadenému rozhodnutí dále vytýkám nepřesnost obsaženou ve výroku, když tato dohoda neupravuje povinnost bank získávat souhlas, ale jejich povinnost vyvinout veškeré úsilí k jeho získání, navíc na logickém recipročním základu oproti získávání těchto informací z bankovního registru, jenž je nezbytným základem jeho řádného fungování. Sankci lze navíc uložit v případě, že banka nevytvoří veškeré úsilí k získání souhlasu klienta se zpracováním jeho osobních údajů, až poté, kdy dle čl. 6 Přílohy č. 6 předložených smluv CBCB, a.s. vůči bance uplatnila právo na nápravu zjištěných nedostatků. Navíc dle čl. 4.2.4 Hlavní rámcové smlouvy banka nebude povinna získat souhlas klienta se zpracováním jeho osobních údajů v rámci Registru ve výjimečných případech, zejména když by trváním poskytnutí souhlasu určitého klienta mohlo dojít k narušení vztahu banky s takovým klientem. O případném uložení sankce spočívající v dočasném pozastavení oprávnění banky podávat CBCB, a.s. žádosti a získávat od CBCB, a.s., Úvěrové zprávy, jež ve výjimečných případech mohou být uloženy až v trvání do skončení účinnosti Smlouvy o zpracování údajů, bude vždy rozhodovat představenstvo CBCB, a.s. na návrh smlouvou zřízené Kontrolní komise a až po vyjádření dotčené banky.

Je nesporné, že na základě ustanovení § 38a zákona č. 21/1992 Sb., o bankách mají banky možnost informovat se vzájemně o bankovním spojení, identifikačních údajích o majitelích účtů a o záležitostech, které vypovídají o bonitě a důvěryhodnosti jejich klientů, což lze považovat za dostačující pro to, aby banky měly možnost uzavírat bankovní obchody bez nepřiměřeného rizika a vyžadování souhlasu klienta, jak Úřad v napadeném rozhodnutí uvedl. Citované zákonné oprávnění bank nicméně nic nemění na tom, že shora uvedené nesprávně posouzené ujednání bank spočívající v povinnosti bank vynaložit úsilí pro získání souhlasu klienta, který je vyžadován nad rámec zákona, tomuto neodporuje. Uzavírám tedy,

že se v tomto případě nejedná o dohodu, jež by s ohledem na všechny zjištěné konkrétní okolnosti případu podléhala zákazu podle § 3 až 6 zákona. Výrok napadeného rozhodnutí jsem z tohoto důvodu změnil.

Poté, co jsem obsah smluv předložených k posouzení na základě skutkových zjištění shora uvedeným způsobem přezkoumal, uvážil jsem dále ve smyslu nově provedené právní kvalifikace o námitkách účastníků řízení ve včas podaném rozkladu následovně:

V části II. rozkladu účastníci řízení namítají, že Rámcová smlouva, jakož i další smlouvy týkající se založení Registru, upravuje výhradně práva a povinnosti zúčastněných bank ve vztahu k získávání, shromažďování a zpracování osobních údajů a žádným způsobem nezasahuje do soutěžního postavení bank na trhu poskytování bankovních úvěrů, který by tak neměl být trhem relevantním.

S ohledem na skutková zjištění a shora uvedené posouzení případu nemohu námitce účastníků řízení v této věci přisvědčit. Z činnosti, kterou se bude vznikající úvěrová registr zabývat, z účelu, pro který jsou informace o bonitě a důvěryhodnosti a platební morálce klientů bank – fyzických osob zpracovávány bankovním registrem určeny, tj. pro posouzení žádosti klienta o poskytnutí určitého úvěrového produktu tak, aby bylo podstatně sníženo množství rizikových úvěrů, je zcela zřejmé, že trhu bankovních produktů se dohoda bank o vzájemné výměně uvedených informací o svých klientech významně dotýká. Proto jsem trh poskytování bankovních úvěrů zohlednil při vymezení relevantního trhu jako trhu poskytování služeb spočívajících ve výměně informací o bonitě a důvěryhodnosti osob při poskytování úvěrů soukromým osobám a podnikatelské a veřejné sféře. I z vyjádření účastníků řízení (ve spisu l. č. 11) vyplývá, že nový systém zpracování údajů pro potřeby bankovního registru povede k velmi významné podpoře technického rozvoje na segmentu trhu poskytování bankovních služeb – poskytování úvěrových služeb, a je tedy zcela zřejmé, že předložené smlouvy trh bankovních úvěrů přinejmenším bezprostředně ovlivňují.

Námitce účastníků řízení, že povinnost, k níž se banky zavázaly, spočívala ve vynaložení veškerého úsilí k získání souhlasu klienta, přičemž z textu smluv vyplývá, že ani této povinnosti nemusí banka v odůvodněných případech dostát, a nikoli v povinnosti získat souhlas klienta, přisvědčuji, a již jsem tuto skutečnost shora zohlednil při posouzení ustanovení smlouvy o získávání souhlasu klienta ze zpracováním jeho osobních údajů.

Účastníci řízení dále namítli, že závěr Úřadu, že přístup klientů k úvěrovému produktu bude vázán na další povinnost, která nevyplývá ani ze zákona o bankách, ani ze zákona o ochraně osobních údajů, je v rozporu se skutkovým stavem věci. K námitce účastníků uvádím, že zákon č. 126/2002 Sb., kterým se mění zákon o bankách, vložil s účinností ode dne 1. 5. 2002 do ustanovení § 37 zákona č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů, nové odstavce 2 a 5, které ukládají bankám povinnost zjišťovat a zpracovávat údaje o osobách, včetně citlivých údajů o fyzických osobách, potřebné k tomu, aby bylo možno bankovní obchod uskutečnit bez nepřiměřených právních a věcných rizik pro banku, přičemž jsou banky povinny fyzické osoby písemně poučit mimo jiné o tom, že poskytnutí osobních údajů bance je dobrovolné, ale je podmínkou pro uskutečnění bankovního obchodu, jakož i o možnosti banky získávat údaje od třetích osob, zejména podle § 38a odst. 1 a 2. V souladu se závěrem Úřadu konstatuji, že zákonná úprava skutečně nepožaduje souhlas klienta s tím, aby jeho osobní údaje byly zpřístupněny dalším subjektům, které podnikají v oblasti finančních a dalších služeb, tzn. nebankovním subjektům odlišným od subjektu předvídaného ustanovením § 38a tohoto zákona.

V části III. rozkladu účastníci řízení namítli, že se Úřad při deklaraci ujednání článku 4.8.2 Hlavní rámcové smlouvy ve spojení s Přílohou č. 8 této smlouvy za dohodu zakázanou ve smyslu § 3 odst. 2 písm. e) zákona nijak nevypořádal s argumentací účastníků, že 15% rozdíl v cenách účtovaných za Úvěrovou zprávu je objektivně ospravedlnitelný a je adekvátním způsobem kompenzace počátečních investic pro nastartování projektu, všech průběžně vynakládaných investic a rovněž podnikatelského rizika bank, které byly zakladateli projektu a které jsou a budou po celou dobu projektu akcionáři CBCB, a.s. Účastníci dále poukázali na to, že i Evropský soudní dvůr přihlíží na základě obdobných důvodů k doktríně „ancillary restraints“.

Vzhledem ke skutečnosti, že se v případě uvedeného ujednání mezi bankami jedná o horizontální dohodu o přímém určení ceny ve smyslu ustanovení § 3 odst. 2 písm a) zákona, jež patří mezi nejzávažnější protisoutěžní ujednání, která mohou způsobit narušení soutěže, a je tedy per se považována za protizákonnou, důkaz porušení zákona je tu založen na existenci samotné dohody. Takové ujednání bez ohledu na podíly soutěžitelů či jiné podmínky nepoživá ani vynětí ze zákazu dohod pro dohody de minimis (§ 6 odst. 2 písm. a) zákona). Není pak třeba provádět ani žádné další dokazování týkající se objektivně ospravedlnitelných důvodů. Jde o tzv. „tvrdý kartel“ uzavřený na horizontální úrovni, který přímo ovlivňuje samostatné soutěžní chování soutěžitelů, jež jsou ve vzájemném konkurenčním vztahu.

V části IV. rozkladu účastníci řízení vyjádřili nesouhlas s věcným vymezením relevantního trhu, kdy podle jejich názoru je jím pouze trh poskytování služeb centralizovaného zpracování údajů. Úřadem vymezený trh poskytování služeb zpracování údajů o bonitě a důvěryhodnosti fyzických osob je podle jejich názoru neodůvodněně úzký. V této souvislosti účastníci řízení poukázali na údajnou nesprávnost postupu při určování podílů soutěžitelů na relevantním trhu s tím, že závěry Úřadu vychází nikoli ze zjištění učiněných v rámci řízení, ale výlučně ze spekulace. Tento svůj názor doplňují v části V. rozkladu a opírají jej o ustanovení § 7 vyhlášky Úřadu č. 198/2001 Sb., podle kterého vycházejí podíly na trhu z poměru objemu prodeje zboží za předcházející rok k celkovému objemu prodeje zboží na trhu. Dále uvedli, že vzhledem k tomu, že od 1. 5. 2002 bude ČNB povinna provozovat informační databázi s údaji o klientech bank, nelze přisvědčit závěru Úřadu, že CBCB, a.s. bude mít na trhu poskytování služeb zpracování údajů o bonitě a důvěryhodnosti fyzických osob monopolní postavení. Vzhledem k podílům účastníků na trhu by měly být předložené dohody podle pravidla de minimis vyjmuty ze zákazu dohod.

Pokud jde o důvody pro zpřesňující nově provedené vymezení relevantního trhu, jakož i o podíly bankovních subjektů – účastníků řízení na takto vymezeném trhu, odkazují na své vyjádření shora. Dále dodávám, že přesné určení podílů účastníků řízení na trhu vzhledem k naplnění skutkové podstaty, jež dohodu subsumuje pod režim § 3 až 6 zákona, není pro účely tohoto určovacího řízení rozhodující. Předně poukazuji na skutečnost, že jde-li o horizontální dohodu o cenách, jak je konkretizováno shora, pak se na ni ve smyslu § 6 odst. 2 písm. a) zákona vynětí podle pravidla „de minimis“ nevztahuje při jakékoli velikosti tržního podílu, tj. ani tehdy, pokud by společný tržní podíl jejich účastníků nepřevýšil 5%. Dále uvádím, že na takovou dohodu nelze aplikovat žádnou z blokových výjimek; nelze tedy použít ani ustanovení účastníky řízení namítané vyhlášky Úřadu č. 198/2001 Sb., o povolení obecné výjimky pro určité druhy vertikálních dohod, neboť jde o dohodu na horizontální úrovni, na kterou tato vyhláška ani zčásti nedopadá. Pouze připomínám, že ex lege zakázanou a neplatnou je právě dohoda bank o ceně za Úvěrovou zprávu, když navazující dohody jsou toliko způsobem či prostředkem realizace horizontální spolupráce bank.

V postupu Úřadu při vedení správního řízení a rozhodování jsem neshledal žádné další skutečnosti, které by byly důvodem pro zrušení rozhodnutí a vrácení věci k novému projednání, popřípadě ani ke změně rozhodnutí tak, jak je v rozkladu navrhováno. Úřad sice pochybil při formulaci právních závěrů podle zákona o ochraně hospodářské soutěže, jeho závadnou právní kvalifikaci však bylo možno napravit v rámci skutkových zjištění Úřadu provedených v řízení v prvním stupni v řízení o rozkladu.

Po přezkoumání rozhodnutí včetně materiálů tvořících obsah správního spisu a námitek v rozkladu jsem posoudil věc jak jednotlivě, tak ve všech souvislostech. Ze všech shora uvedených důvodů jsem návrhu účastníků řízení na změnu napadeného rozhodnutí tak, že Rámcová smlouva ani žádná z předložených smluv, ani jejich ustanovení nejsou dohodami podléhajícími zákazu podle § 3 až 6 zákona, nevyhověl, podaný rozklad zamítl a napadené rozhodnutí změnil tak, jak je v jeho výroku i odůvodnění tohoto rozhodnutí uvedeno.

P o u č e n í

Proti tomuto rozhodnutí se nelze podle ustanovení § 61 odst. 2 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů, dále odvolat.

Ing. Josef Bednář
předseda
Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže

Rozhodnutí obdrží:

právní zástupce účastníků řízení
JUDr. Pavel Dejl, LL.M., Ph.D.
advokát v advokátní kanceláři Kocián Šolc a Balašík
Jindřišská 34, 110 00 Praha 1

Toto rozhodnutí nabylo právní moci dne 21. 8. 2002.